

Predmet: *Bratunac II*

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 6/20

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1 KZ SRJ

Optuženi: Novak Stjepanović

Izricanje presude 24. 12. 2024.

Odeljenje za ratne zločine Višeg suda u Beogradu donelo je 24. decembra 2024. godine presudu kojom je optuženog Novaka Stjepanovića pripadnika Vojske Republike Srpske, jedinice Vojna pošta VP-7042 Bratunac, oglasilo krivim za krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva i to za učestvovanje u pronalaženju i zarobljavanju 14 civila bošnjačke nacionalnosti od kojih je 8 civila smrtno stradalo; te za silovanje Bošnjakinje u kući u Bratuncu i osudilo ga na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina.

Presudom je utvrđeno da je okrivljeni 20. maja 1992. godine u popodnevnom satima u selu Borkovac učestvovao u pronalaženju i zarobljavanju 14 civila bošnjačke nacionalnosti, koje su doveli do kuće u selu, gde su usmrtili jednog civila, a ostale civile sprečavali da se udalje sa lica mesta, kojom prilikom ih je okrivljeni udarao šakama i nogama po svim delovima tela, uzimao im novac i dragocenosti uz psovke na etničkoj i verskoj osnovi, nakon čega je grupa civila odvedena do potoka gde je na njih pucano iz vatrenog oružja kada je stradalo još sedam civila. Presudom je takođe utvrđeno da je okrivljeni neutvrđenog dana početkom juna 1992. godine nakon što je iz prostorija Rudnika cinka i olova „Sase“ gde je prethodno bila zarobljena zajedno sa članovima svoje porodice kada je sa svojom sestrom i još jednom devojkom izvedena iz prostorija rudnika od strane nepoznatih vojnika srpske nacionalnosti i odvedena u nepoznatu kuću u Bratuncu, gde su sutradan ili nekog narednog dana odvedene u drugu kuću u Bratuncu gde ju je Novak Stjepanović u sobi na spratu silovao.

Prilikom obrazlaganja presude, predsednik sudskog veća sudija Bojan Mišić naveo je da je tokom postupka nesporno utvrđeno da je okrivljeni počinio krivična dela za koja se tereti. Da je učestvovao u „streljanju civila“ sud je prevashodno utvrdio iz iskaza trojice preživelih, navodeći da su sva trojica do tančina i precizno opisali i izneli šta su neposredno videli i čuli da je okrivljeni pričao i radio. Njihove iskaze je sud cenio kao iskaze „krunskih svedoka“ i ocenio da su isti bili ubedljivi i precizni, te da su pobili ono čime se okrivljeni branio. Predsednik veća je dodao da je šestoro civila preživelo „pukom srećom“ a ne zbog toga „što se neko smilovao“, a da je tokom streljanja civila raspon starosti žrtava od starca do mladih žena, gde je najstarija žrtva imala 71 godinu, dok je najmlađa imala 22, te da su u streljanju civila stradale dve žene.

U pogledu silovanja predsednik veća je naveo da iskaz oštećene Raze Dugonjić potvrđuje navode optužnice, ističući da je oštećena tada imala samo 19 godina. Sudija je naveo da je iskaz oštećene potvrdio da je koitus bio nevoljan, te da je s obzirom na ratne okolnosti i neprijateljstvo imala opravdan razlog da se boji za svoj život i „strahuje šta će joj se desiti“, te da je ovim povređeno „njeno žensko polno dostojanstvo“.

Predsednik veća je obrazlažući visinu kazne naveo da nijedna kazna nije „dovoljno stroga“ za žrtvu niti „dovoljno blaga“ za onog kome je izrečena, ali da se izricanjem kazne od 10 godina zatvora veće vodilo „bogatim praksom ovog suda“ u približno sličnim slučajevima i

okolnostima. Prilikom odmeravanja kazne, sud je kao olakšavajuće okolnosti imao u vidu protek vremena od izvršenog krivičnog dela, starosnu dob okrivljenog i njegovo zdravstveno stanje. Predsednik veća je istakao da činjenicu da je 6 lica preživelo sud nije uzeo kao olakšavajuću okolnost, jer u tome „nema zasluge“ okrivljenog Stjepanovića, dok je u pogledu silovanja, naveo da je oštećena uspjela da zasnuje svoju porodicu, te da je „nije sprečilo da nešto učini od svog života“. Kao otežavajuću okolnost prilikom odmeravanja kazne sud je uzeo broj žrtava. Takođe je naveo da se Novak Stjepanović pominje u prvostepenoj presudi pred nadležnim sudom BiH u postupku vođenom protiv Miloša Radića i Mirka Todorovića, dok se u drugostepenoj presudi ne pominje, da to „jeste činjenica, ali nije od presudnog značaja, s obzirom da se u tom postupku nije ni sudilo njemu“ (Stjepanoviću).

Fond za humanitarno pravo